

סלק

פרי הסלק לעיתים נגוע [מיעוט המצוי- דרבנן] בזחלים ויש לבדוק. זחלי עש הסלק חודרים לפרי מאזור העלים, סימני הנבירה אינם נראים תמיד לעין.

דוד בדיקתו וניקויו

יש לעשות חתך בראש הסלק לרוחב הפרי, אם יש סימני נבירה או מחילה יש לחטט עד לעומק ולראות אם נמצאים בו זחלים. במידה ולא נמצא כל סימן מותר להשתמש בסלק.

[בזמן שפורסים את הסלק לפרוסות רצוי להתבונן שאין מחילות או סימני נבירה] (תולעת שני ח"ג עמ' קה, בדיקת מזון כהלכה ח"א עמ' 327-326 ובקולור עמ' 89).

הערה: "סלק עלים"- הינם עלים גדולים בצבע ירוק ושדרה רחבה לבנה הנמכרים בחבילות עלים שיש להם דין ירק רגיל כמו חסה, כוסברה וכדו' ואין לסלק עלים שום קשר ל"סלק" אדום והם אינם עלים של סלק.

שסק

* **פרי שנמכר בשווקים- בחזקת נקי ואינו חייב בדיקה.**

הטעם: גידול מסחרי מגיע ממטעים מטופלים ומודברים.

* **פרי מגינה וחצרות בתים- לעיתים נגוע [מיעוט המצוי- דרבנן] ויש לבדוק.**

אם מצוי איזור כהה יש לחתוך ולבדוק אזור זה [שכן רימות של זבוב הפירות גורמים לאזור הנגוע להיות רך יותר וכהה יותר והוא ממחר להירקב] הבדיקה ע"י קיפול בשר הפרי כלפי חוץ (תולעת שני ח"ג עמ' רכו-רכס, בדיקת מזון כהלכה ח"ב עמ' 530).

טוב להסיר את "הכתר" שבתחתית הפרי היות ועלולים להסתתר שם חרקים קטנים.

* כתמים חומים קטנים על הקליפה אינם כנימות (ס' ובקולור עמ' 100).

קרמבולה [כוכבית, פרי כוכב]

בחזקת נקיה מתולעים ואינה טעונה בדיקה. יש לשטוף היטב את הפרי

(מחששות שונים) (תולעת שני ח"ג עמ' רנט, בדיקת מזון כהלכה ח"ב עמ' 521 ובקולור עמ' 96)

* **ברכתו הראשונה:** "בורא פרי העץ" (ולקרי' ברכות תשס"ז עמ' ריד, ברכת ה' לגר"מ לוי ח"ג

עמ' הקלה, שערי צדקה לגר"ש שטיינברג עמ' תרפח)

* **ברכת "שהחיינו":** מברך "שהחיינו" (שערי צדקה סס, ברכת שיר וסנח מהדורא תניא לגר"א לוי עמ' ח ואלת הבכרה לגר"א מנדלבוים עמ' 396).

אנונה

* **אנונה הנקנה בשווקים- בחזקת נקי מתולעים ואינו חייב בדיקה פנימית**

(הטעם: מגיע ממטעים מטופלים) אלא אם כן נמצא סימן חשוד להימצאותם כגון:

שהפרי רך מדי או שיש סמני חדירה לפרי [שאיזו יש לפותחו ולבדוק]

על גבי קליפת האנונה עשויה להיות כנימה קמחית אף באנונה שמגיע ממטעים

מטופלים, ולכן בזמן קילוף הפרי יש לשים לב שלא תעבור הכנימה ע"ג גוף הפרי [ככלל צורתה לבנה והיא יורדת בשפשוף קל] (תולעת שני ח"ג עמ' רכ-רכ).

* **פרי האנונה שבא מחצר/גינה בית פרטי** [אינם מטופלים] יש חשש להמצאות תולעים בתוך הפרי

ולכן בנוסף לזהירות של כנימות שלא יעברו לבשר הפרי בקילוף, יש להתבונן חזותית לאחר הקילוף

על כל שטח הפרי, במידה והכל בריא לחלוטין ואין רכות יתרה ניתן לאכול את הפרי, ואם יש חשש

כלשהוא יש לפרוס את הפרי לפרוסות ולבדוק כל פרוסה אם ישנם זחלים (תולעת שני סס, עין בדיקת מזון

כהלכה ח"ב עמ' 450-449 ובקולור עמ' 50).

* **ברכתו הראשונה:** "בורא פרי העץ" (ולקרי' סס עמ' רה, ואלת הבכרה עמ' 389, שמירת הכרכות לגר"ש ננסי עמ' 288)

* **ברכת "שהחיינו":** מברכים שהחיינו (ואלת הבכרה סס, ברכתו לגר"מ לוי ח"ג עמ' תקפה, ברכת האור והשפח סס עמ'

לא, שערי צדקה מהדורה חדשה לגר"ש שטיינברג עמ' תקמ).

שירת בקשות מרכזית באשדוד כל ליל שבת ב- 9:00 בבית כנסת בן ציון תונים
רח' חטיבת גבעתי אזור ג' (ב- 8:30 מתקיים אבות ובנים למשך חצי שעה)

מנחה באשדוד בשעה 1:00 בצהריים בימים א-ה באזור התעשייה הקלה רח' ההדרים 39 ב- א. שרון

שיעור באור החיים הקדוש בימי ראשון בשעה 8:00 בערב בב"כ משכן מאיר רובע י' לפרטים: 050-4121964

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

בס"ד

ד.א.י.ח.ד.ר

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

י"ז חשוון תשע"ז 1143 (שנה כב')

נושא השבוע: כשרות (פד)

ההפסדה: "יואשה אחת" (מלכים ב, ד)

פרשת וירא

"ויהי אזור הדברים האלה והאלוקים ניסה את אברהם..." (כב, א)

שואלת הגמ' (בסנהדרין פט): "אחר הדברים", אלו דברים? "אחר דבריו של השטן".

אברהם אבינו עשה משתה אחר לידתו של יצחק בנו והזמין אנשים חשובים רבים, בא השטן לפני הקב"ה ואמר: "ריבונו של עולם, זקן זה חננת בפרי בטן בגיל 100 שנה ומכל הסעודה המפוארת שעשה לא היה לו תור או גזול להקריב לפניך".

אמר לו הקב"ה: "נאמן אברהם לפני שאפילו אני אומר לו זבח את בנך לפני, מיד זובחו" ומיד נאמר "והאלוקים ניסה את אברהם"- בניסיון העקידה. ללמדנו עד כמה צריכים אנו להודות לה' יתברך על כל הטובות שגומל עימנו בכל יום ויום, וגם על הדברים שנראים לכאורה "קטנים" ויום יומיים. ומתוך שנוכח להודות נסלק דינים וניסיונות קשים מעלינו ונוכח להשפיע על עצמינו שפע רחמים וישועות. (לקח טוב)

"...והאלוקים ניסה את אברהם... ויקח את המאכלת... ויקרא אליו מלאך ה' מן

השמים..." (כב, א, י-יא)

נשאלת השאלה: מהי גדולתו של ניסיון העקידה, והלא יהודים רבים במהלך הדורות מסרו נפשם להריגה על קדושת שמו יתברך?

מתרץ רבי משה אלמושיניו זצ"ל: המדרגה הנשגבה של אברהם אבינו ע"ה בעת העקידה היתה שעשה את כל מעשיו בהתלהבות דקדושה ובשמחה עצומה כדי לעשות רצון קונו.

וכיצד יודעים אנו שאכן עשה בשמחה?

נאמר (פסחים ק"ז): "אין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה"

ואם לא היה שרוי בשמחה בעת שלקח את המאכלת לא היה יכול לקבל את הנבואה להימנע ממעשהו, שהרי שנגלה אליו מלאך ה' וציוהו: "אל תשלח ידך אל הנער..."

מכאן למדים אנו לקח מרעיש: אילו היה אברהם אבינו מתעצב על שצריך הוא להקריב את בנו לעולה לה' לא היתה הנבואה מונעת אותו מן המעשה והוא היה שוחט את בנו, אך בזכות שהיה שרוי בשמחה עצומה של מצוה זכה לשמחה גדולה יותר.

ללמדנו שעשיית רצון ה' בשמחה מושכת על האדם ישועות ושמחות גדולות יותר. (מעין השבוע)

"ויקח את המאכלת" (כב, י)

ולמה נקרא שמה "מאכלת"? מסבירים חז"ל (בבראשית רבה נו, וברש"י פס' ו) שבזכותה "אוכלים" ישראל לדורי דורות ונהנים ממתן שכרה, שבכל שנה קוראים אנו בראש השנה את פרשת העקידה ומבקשים מה' יתברך שכשם שכבש אברהם אבינו רחמיו וכל מגמתו לעשות רצונו יתברך כן יכבשו רחמיו את כעסו ויכתבונו לשנה טובה ומבורכת מלאה ברכת ה'.

"ויקח את המאכלת" סופי תיבות, חת"ך, שזהו שמו של המלאך הממונה על הפרנסה, וסופי תיבות של מלאך זה "פותח את ידיך" להשביענו כל טוב!

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:16-8:20

כניסת שבת: 4:20 יציאת שבת: 5:11 יציאת ש"ס ר"ת: 5:43

פנצ'ר באמצע החיים

אני גר בבני ברק ולומד בכיתה ז', יום אחד כשעמדתי עם אבי בתחנת האוטובוס, לפתע שמענו קול מוזר מכיוון הכביש שמנו לב שהרעש בא מכוונה של מכונית שהגלגל שלה מפוצץ לחלוטין. אבי סימן לנהג לעצור, הנהג עצר את הרכב וכשיצא ממנו הבחין בגלגל המפוצץ, הוא פתח את תא המטען, הוציא ממנו את הג'ק הניח אותו מתחת לרכב והחל לסובב, הבטנו בנעשה והבחנו שאיש לא מתמצא במלאכה הזו. ככל פעם שהרכב התרומם מעט הוא נחת חזרה, כשאבי ראה כל זאת הוא אמר: "בוא נלך לעזור לו". נגשנו אל האיש, "אולי אתה מעוניין שאסייע לך?" אמר אבי, "בוקר טוב אליהו, נזכרת להציע עזרה! חצי שעה אני כאן ופתאום החלטת להיות נדיב, מה?", נדהמתי מדברי האיש, הוא היה במקום אולי 3 דקות, בודאי לא חצי שעה, ומלבד זאת כך מדברים!!

אבי השיב בשקט: "נדמה לי שאתה לא מניח את הג'ק במקום שצריך..." הנהג סינן בבוז: "עוד אחד שמבין לי במכוניות", ברגע שאמר זאת האוטו שוב נפל וכמעט על הרגל שלו, התחלתי לצחקק אך אבי סימן לי באצבעו שאשתוק. "אולי אתה מראה לי כבר איך עושים, במקום לעמוד כמו גולם?" צעק האיש על אבי. אבי הבלג, הוא ניגש אל הרכב התכופף והניח את הג'ק במקום המתאים והחל לסובב את הידית. האוטו התחיל להתרומם במהירות, האיש שוב העיר לאבי הערה נוספת. אבי הפסיק לסובב והביט בנהג: "תקשיב, אני מוכן לעזור לך אבל לא אסכים לכל ההערות הללו, עוד מילה אחת של גנאי ואני הולך". הנהג השתתק ואבי המשיך במלאכתו, הוא שחרר את הברגים ובסיוע הנהג הוציא את הגלגל הישן.... ואז הגיע האוטובוס שלנו. אבי אמר: "אני מוכרח לנסוע, אני ממהר מאוד למסור שיחה חשובה". ככה אתה משאיר אותי?" אמר הנהג, "לא מתנהגים ככה, אתה תיסע ותשאיר אותי כאן, ואני לא יודע איך להסתדר..." אבי הציץ בשעונו, "האוטובוס הבא יגיע רק בעוד חצי שעה", הייתה לו שנייה להחליט, והוא החליט להישאר. תוך 5 דקות היה הגלגל המוחלף במקום, אבי אף סייע לו להכניס את הגלגל לתא המטען ואז שאל אותו: "אולי אתה נוסע לכוון בני ברק?", "לא, אני נוסע לגבעת שמואל, למה אתה שואל?", "משום שכפי שראית, הפסדתי את האוטובוס ויש לי שיעור חשוב, אני אאחר". הנהג משך בכתפיו והשיב: "מה לעשות, תאחר קצת". "אולי תיסע דרך בני ברק לגבעת שמואל?" הציע אבי "זה ממילא בדרך ואחר כך אתה עולה על הגשר ומגיע תוך דקה"

"אבל ברחוב השומר יש רמזורים ואני נורא ממהר, אני חייב לנסוע דרך כביש גהה, אז תהיו בריאים, להתראות" ונסע.

עמדנו בתחנה המומים ונבוכים, "איזה כפוי טובה" אמרתי, אבי לא ענה, "בחיים שלי לא ראיתי כזה אדם כפוי טובה, למה הוא התנהג כך?" אמרתי ופרצתי בבכי, חוש הצדק שלי התקומם מול התנהגות שכזו. אבי שקע במחשבות ופתאום הוא חיך "מה אתה מחיך? אבא?" שאלתי "לא חשוב פתאום נזכרתי שאני כן ראיתי בחיים שלי כזה כפוי טובה". "מי?" "לשון הרע", "אז תספר לי את המקרה לפחות" אמרתי. "וזה לא מקרה אחד, מדובר בעשרות ואפילו במאות מקרים..." התקשיתי להאמין "ראית פעם מקרה יותר גרוע של כפיות טובה ממה שראינו עכשיו?", "ללא ספק", השיב אבי "תספר לי לפחות על מקרה אחד, בלי שמות", ביקשתי "יבכך, אני מכיר אדם שישב במשך ימים ושבועות לצד מיטתו של חולה, הוא ויתר על עבודתו, דאג לו, האכיל אותו, החליף את בגדיו, נישאר לצידו ער בלילות, למד איתו והתייחס אליו בהבנה כשהיו לו התפרצויות של כעס, ולאחר שהחולה הבריא הוא לא אמר לו אפילו תודה, לא העריך את מה שעשה למענו ולא זו בלבד לאחר שחזר לשגרת יומו כשביקש האיש

מהחולה לשעבר טובה קטנה לסחוב לו שקית קטנה כמה קומות, הוא לא הסכים. וכשביקש ממנו שוב הוא השיב לו בחוצפה גדולה שממש ציערה אותו, באיזה מקרה כפיות הטובה גדולה יותר?" שאל אבי. לאחר מחשבה השבתי שכפיות הטובה של החולה במשך כמה שבועות כלפי מטיבו גדולה יותר מזו של הנהג שזכה לעזרה של 10 דקות. לאחר שאבי סיפר לי סיפור נוסף של כפיות טובה הבנתי מיהו, כן אני הוא הילד שהיה כפוי טובה יותר מהנהג ההוא. התביישתי מאוד, נזכרתי בשבועות הארוכים ששכבתי חולה בצהבת ועל המסירות הגדולה בה טיפלו בי הורי ושום מילה תודה הם לא שמעו ממני. "הרבה ילדים הם כפוי טובה בלי שהם שמים לב, אני לא צריך לספר לך כמה הורים משקיעים בילדיהם מאז שהם נולדים עד נישואיהם וגם אחר כך, האם הם מקבלים משהו בתמורה?" שתקתי. "ילדים טובים מחזירים להוריהם בתמורה את כיבוד ההורים, הם שומעים בקולם ומכבדים אותם, לא מתחצפים ומשתדלים להרוות אותם נחת יהודית. אבל יש ילדים מעטים שבמעשיהם הם דומים..." "לנהג כפוי הטובה" השלמתי את המשפט. "האמת שילדים צריכים לכבד את הוריהם גם אם הם לא עושים להם טובות אלא מכוח הציווי של "כבד את אביך ואת אמך", אבל כשהם מוסרים את נפשם למען ילדיהם יש פה גם עניין של כפיות טובה וחוסר הכרת הטוב". הגענו למקום השיעור, אבי התנצל על האיחור וסיפר בקיצור את הסיבה והתחיל בשיעור כשהוא מקדיש כמה מילה על הכרת הטוב שהיא ההיפך מ"כפיות טובה". (ילדים בעקבות העבר- חיים ולדר)

פינת ההלכה

הלכות תולעים במוצרי מזון [כד]

א. אסור מן התורה לאכול תולעים, שרצים ורמשים (ש"ע י"ד סי' פד), והאוכל שרץ הארץ כנמלים, חרקים או תולעים כגון: בפירות וירקות עובר על 5 לאוין מן התורה (ויקרא יא מא-מה, גמ' מכות טז, תולעת שני לגר"ס רווח פ"א ס"ג).

פירוש של פירות וירקות ודרכי ניקויים מתולעים [התמונות צולמו במעבדת העלון ומספרים]

מיטאיה [זוחלת/עמודית/צהובה]

* **לעניין תולעים:** בחזקת נקיה מתולעים ואינה טעונה בדיקה (תולעת שני ח"ג עמ' רנב).

* **לעניין ברכה ראשונה:** מטעי הפיטאיה הינם מטפסים וצורתם כעין קטוסים רב שנתיים. החלק הנאכל בפרי הוא החלק הפנימי, צורותיו, גווניו וטעמיו של הפרי הם רבים (תולעת שני סס).

מאחר והוא שיח רב שנתי וגזעו לא מתחלף (שזה התנאי לקראתו "פרי עץ" ולא "אלמנה" כמבואר בטור ב"י לור"ח סי' רב) ולכן ברכתו "בורא פרי העץ" (ולקוי' ברכות תשס"ג לגר"י יוסף עמ' ריב, שעני דרכה לגר"ס שטיבלר עמ' תרנב).

* **ברכת "שהחיינו":** מברך "שהחיינו" (שעני דרכה מהדורה חדשה לגר"ס שטיבלר עמ' תשיג, לוח ברכות לגר"א מנלנלסו בעל זאת הכריזה עמ' 32).

מנגו

* **הנקנה בשווקים-** בחזקת נקי מתולעים ואינו חייב בדיקה.

הטעם: מגיע בד"כ ממטעים מטופלים ומודברים (תולעת שני

ח"ג עמ' רלט, בדקת מזון כהלכה לגר"מ ויה ח"ב עמ' 494).

* **הגדל בחצרות בתים פרטיים-** לעיתים נגוע ["מיעוט המצוי"- דרבנן] ויש לבדוקו פנימית וחיצונית:

חיצונית- אם יש כנימות מן אפשר להסירם ע"י

שפשוף ואם לא יש להיזהר כשפותחים את המנגו שלא יעברו לפרי עצמו.

פנימית- יש להתבונן אם מצוי נקב, כתמים כהים או שבשר הפרי רך מדי

במקום מסוים או שמקום מסוים נראה חשוך יש לפתוח ולבדוק היטב שאין

רימות של זבוב הפירות [תולעים לבנות עם נקודה שחורה בראשן] או זחלים בבשר

הפרי של חרקים אחרים באזור גרעין הפרי (תולעת שני סס עמ' רלז-ללט, בדקת מזון

כהלכה סס עמ' 494) אם נמצאו רימות בפרי אחד [אותו יש לזרוק] יש לבדוק

בתשומת לב מיוחדת את כל הפירות שהגיעו מאותה גינה (בדקת מזון כהלכה סס).

